

Sirkulær Økonomi - et grønt konkurransefortrinn

Tina Wågønes, daglig leder NCCE

5.11.24 Havvind og miljøseminar

Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi

PARISAVTALEN

Parisavtalen er en internasjonal avtale om klimapolitikk. Den ble vedtatt som en juridisk forpliktende avtale under rammeavtalen Klimakonferansen på klimatoppmøtet i Paris 12. desember 2015.

Under 2°
BEGRENSE
GLOBAL OPPVARMING

Å begrense global oppvarming til « godt under » 2 °C, men helst til 1,5 °C, sammenliknet med førindustriell tid.

-40%
KLIMAGASS
UTSLIPP

EU forpliktet seg til en reduksjon av klimagass utslipp på 40% i 2030 forhold til 1990 nivå.

-50-55%
KLIMAGASS
UTSLIPP

Norges nye klimamål er å redusere utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenliknet med 1990 nivå.

The European Green Deal

FNs BÆREKRAFTSMÅL

1 UTDYSK FATTIGDOM	2 STØYKE SULT	3 GOD HELSE	4 GOD UTDANNING	5 LJESTELLING MELLOM KJØNNENE	6 RENT VANN OG BODE SAMFERDSHOLD
7 BEREINDE FOR ALLE	8 ANSTENDE ARBEID OG ØKONOMISK VEKST	9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR	10 MINDRE ULIKHET	11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN	12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON
13 STOPPE KJØLNERINGENE	14 LIVUNDER VANN	15 LIV PÅ LAND	16 FRIHED OG RETTFERDSHET	17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE	FNs BÆREKRAFTSMÅL

Jordas overforbruksdag – Norge: 12.4.24

EARTH OVERSHOOT DAY

THE DAY BY WHICH WE USE UP THE YEAR'S SUPPLY OF NATURAL RESOURCES!

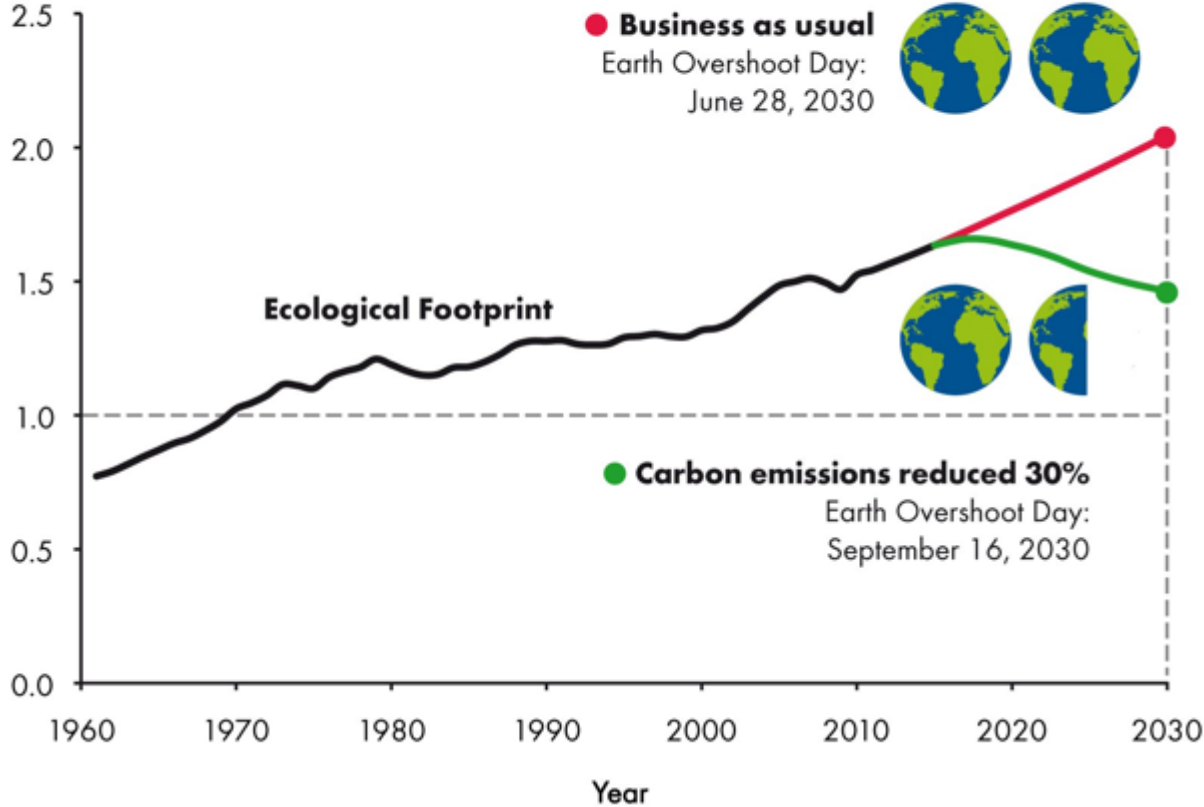
In less than eight months, human consumption has been more than what the Earth can provide for the entire year. In economic terms, today we go into ecological deficit spending. This day is Earth Overshoot Day - and the date has been moving forward each year.

LET'S PLEDGE TO MAKE THE RIGHT CONSUMPTION CHOICES FOR THE PLANET!

How many Earths does it take to support humanity?

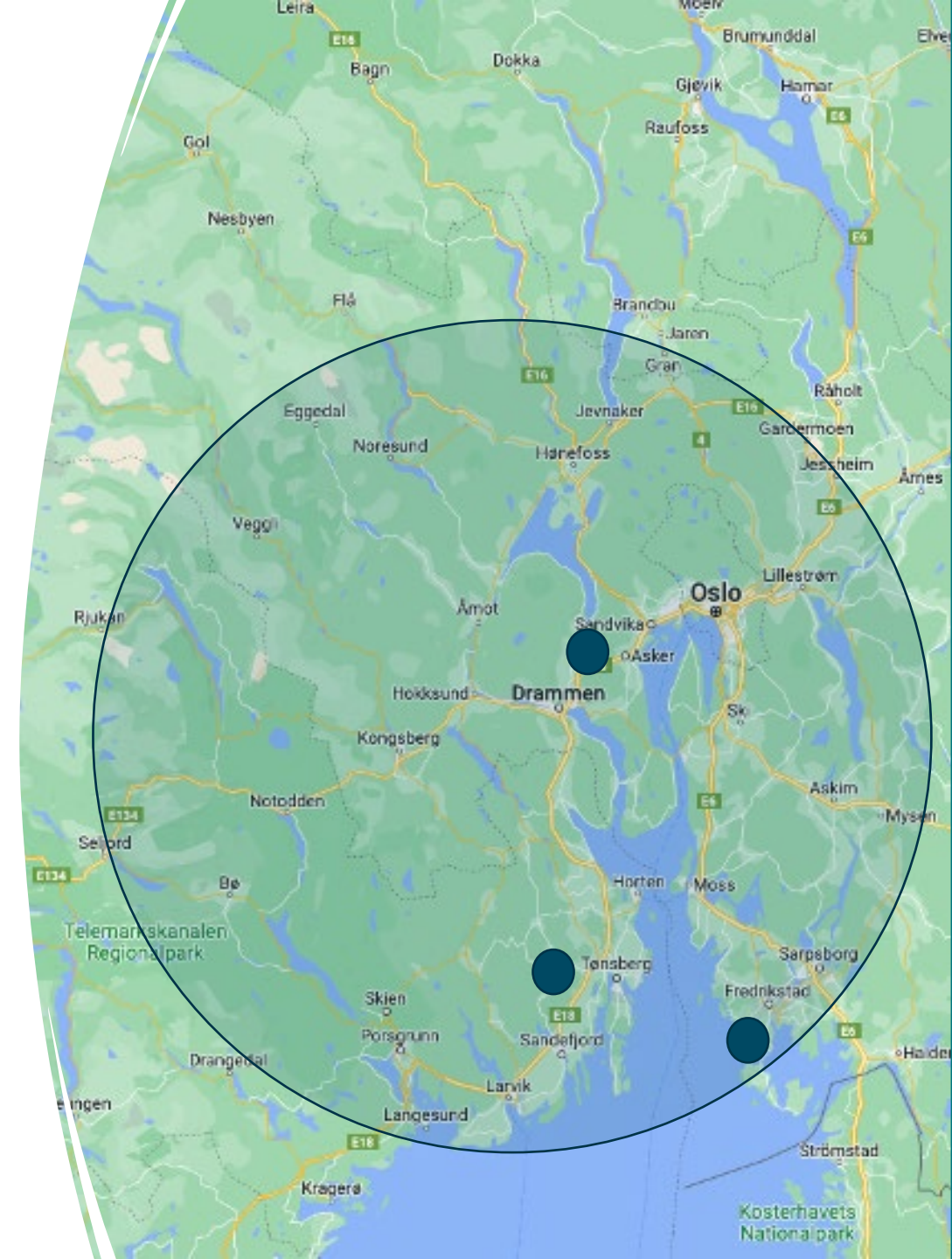
Omstilling til en sirkulær økonomi

- Omstilling til en mer ressurseffektiv og sirkulær økonomi er en nødvendig del av omstillingen til et lavutslippssamfunn
- I EUs «Green Deal» (2020), er handlingsplanen for en sirkulær økonomi avgjørende for å nå målene
- Norge lanserte sin nasjonale strategi for «ein grønn sirkulær økonomi» i 2021 og handlingsplanen i mars 2024
- Sirkulær økonomi utredes som et 3. samfunnsoppdrag av regjeringen (KLD)

Norges største næringsklynge for sirkulær økonomi

- Et sterkt ressursgrunnlag
 - 100 medlemmer og samarbeidspartnere
 - Næringsliv, kommuner, fylkeskommuner, forskning og akademia, innovasjons- og entreprenørskapsmiljø, interesseorganisasjoner
- Med i det nasjonale klynge-programmet
- Strategiske satsingsområder
 - Sirkulære verdikjeder og forretningsmodeller, basert på avfalls- og sidestrømmer fra industri, næringsliv, husholdninger, jord- skog- og havbruk
 - Industriell symbiose

Vår rolle som næringsklynge

- Innovasjon og utvikling av lønnsomme sirkulære verdikjeder fordrer samarbeid på tvers av tradisjonelle bransjer, privat og offentlig næringsliv
- En bransjes ressursproblem, kan ligge i en annen bransjes avfallsproblem
- Vi er er en **samarbeidsarena** for innovasjon, kompetansebygging og verdiskaping, og legger til rette for nye forretningsmuligheter for våre medlemmer gjennom utvikling av sirkulære løsninger og forretningsmodeller

TO FYRTÅRN INDUSTRIELL SYMBIOSE

Den magiske fabrikken, Tønsberg

- Nasjonalt pilotanlegg
- Omdanner matavfall og husdyrgjødsel til biogass, biogjødsel, grønn CO₂ og klimavennlige tomater

Industriparken på Øra, Fredrikstad

- Mer enn 25 års samarbeid mellom flere nøkkelbedrifter på deling av ressurser som energi, materialer og vann
- Håndterer 20 % av Norges avfallsressurser - metaller, metall- og glassemballasje, kasserte kjøretøy, batterier, kabler, gips og vindusglass

Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi

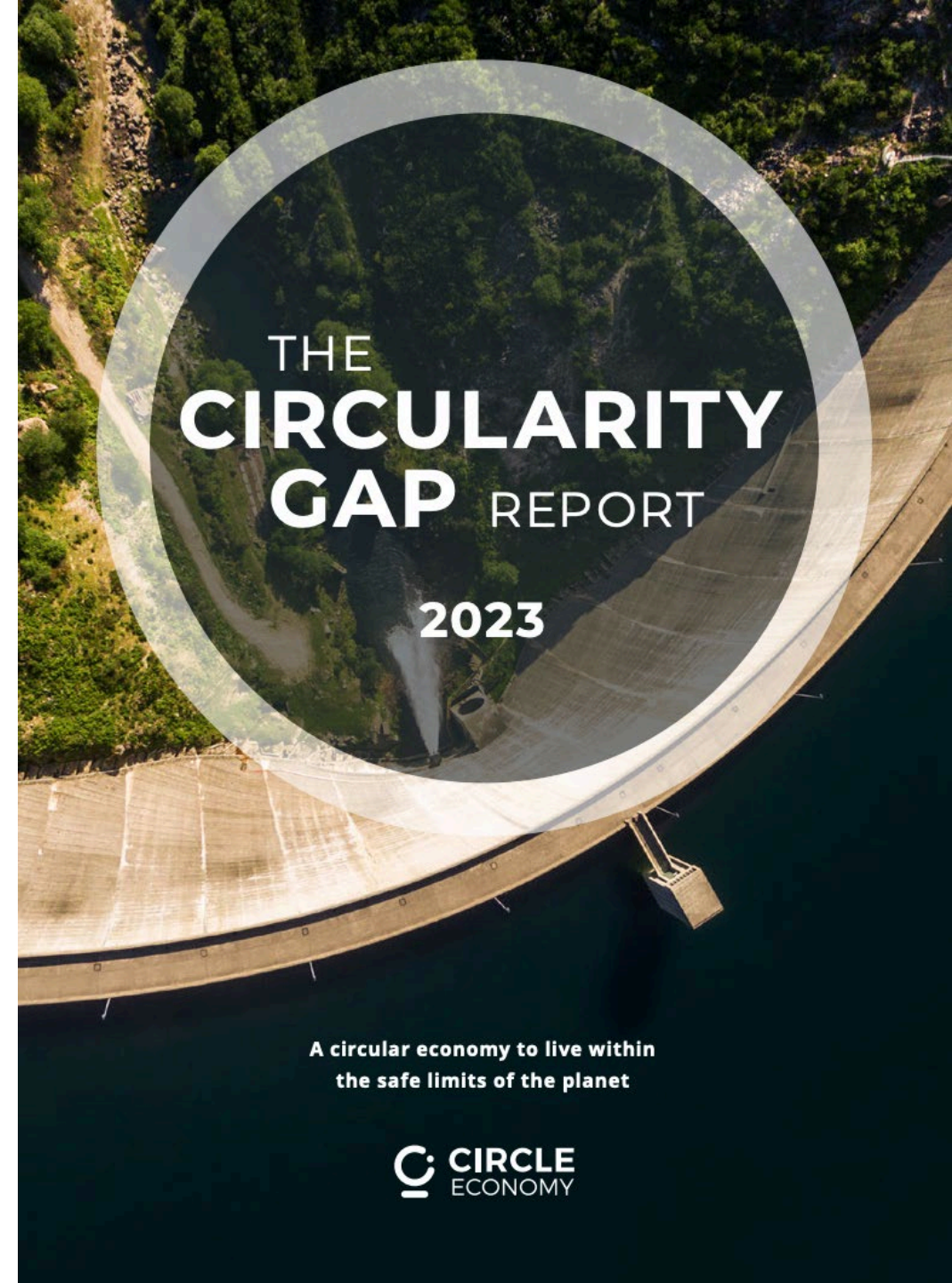

Hvor sirkulære er vi i Norge?

Status Norge og verden i dag

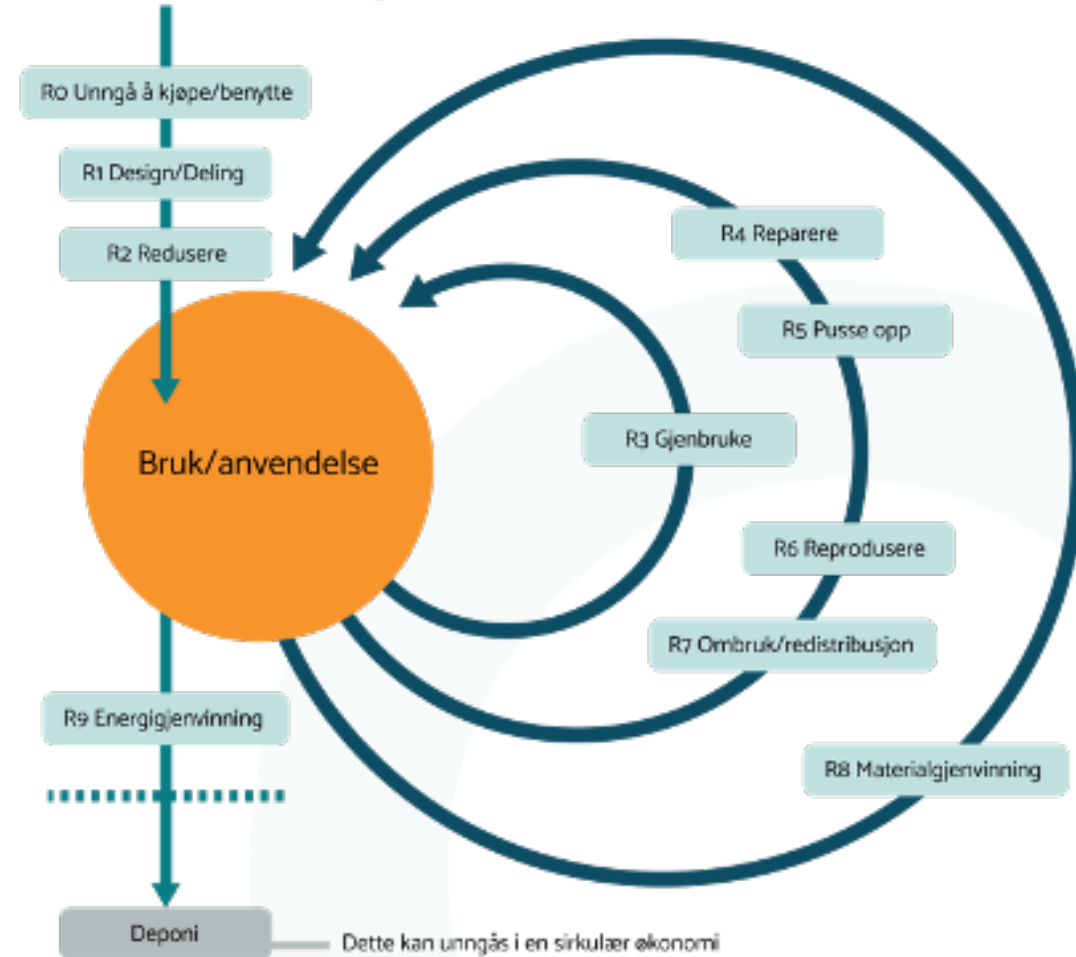
- Norge på jumboplass i Europa
 - Kun 2,4 % av ressursene vi bruker går tilbake i kretsløpet
- Resten av verden har et snitt på 7,2 %
 - Ned fra 8,4 % i 2020, og 9,1 % i 2018
 - Nederland 25 % sirkulære (mål 50 % i 2030)

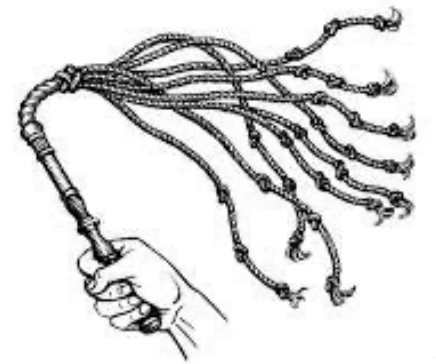
Mulighetene er der

- Grønn vekst
 - Verdiskaping ved å forbruke mindre ressurser enn det vi gjør i dag, som gir lavere samlede miljøbelastninger
- Sirkulære strategier
 - Bruke minst mulig ressurser
 - Holde ressursene i omløp lengst mulig
 - Energiutnyttelse
 - Deponi
- Konsekvenser næringsliv og samfunn
 - Økonomiske, samfunnsmessige og miljømessige konsekvenser

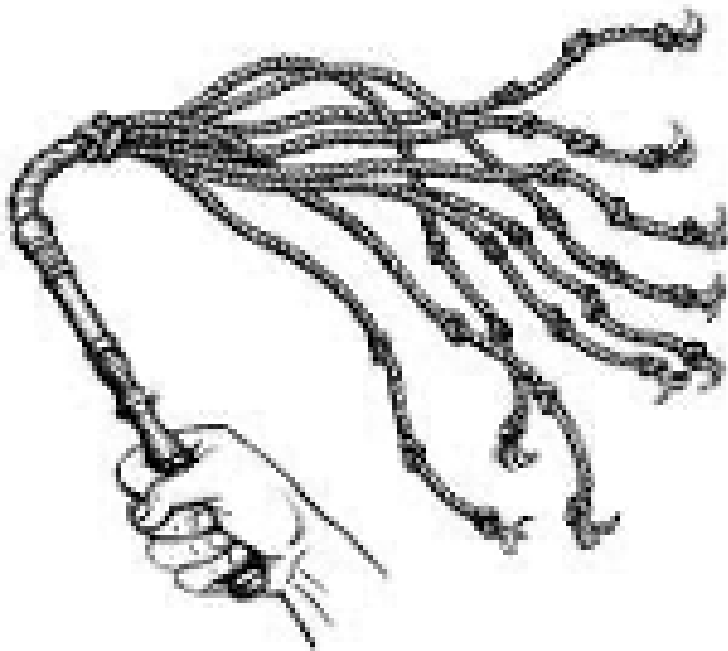
Sirkulær økonomi: mer enn resirkulering

Konsekvenser og muligheter

Nye rammevilkår

Skred av nye EU regulativ

- Avfall, eksport av avfall
- Økodesign
- Emballasje
- EUs taksonomi, bærekraftsrapportering

Nasjonale virkemidler

- Avgifter
- Kvoter
- Lovreguleringer

Critical Raw Material Act

- Ambisjon - Europa selvforsynt med «kritiske råvarer» for grønn vekst
 - Kina kvasimonopol i dag
 - Grønne skiftet øker etterspørsel etter råmaterialer (elektrifisering, magneter)
- Mål EU, innen 2030
 - Minst 10 % av årlig europeisk forbruk skal komme fra mineralvirksomhet (regjeringens mineralstrategi)
 - Minst 40 % europeisk prosesskapasitet for CRM
 - Minst 25 % av årlig europeisk forbruk skal komme fra resirkulering av avfall (særlig gjenvinning av magneter, eks. nikkel og kobolt og sjeldne jordarter)

Nye rammevilkår

Kampen om laksemilliardene: – En suppe av ulike utspill og påstander

Det er potensielt snakk om nesten 4 milliarder kroner til samfunnet hvert år. Men vil den såkalte lakseskatten egentlig drepe en av de viktigste næringene i Norge?

STORE PENGER: Oppdrettsnæringen er en av de mest lukrative næringene vi har i Norge. Men hele debatten om grunnrenteskatt kan være vanskelig å forstå.
FOTO: SYNNOVE SUNDBY FALLMYR / NRK

Petter Strøm
Journalist

Vi rapporterer fra Bodø

Publisert 6. des. 2022 kl. 05:51
Oppdatert 20. feb. kl. 16:02

2022

Kraftselskap må bruke millioner for å få grønnstempel

EU skjerper kravene til vannkraft som vil kalle seg grønn. Det blir dyrt. Skagerak Energi tror det vil koste 60 millioner kroner å redde fisken i bare én av elvene sine.

MÅ GJENOPPLIVE ELVEN: For å fylle minstekravet, må Skagerak Energi sørge for at fisken kan leve i Kragerøvassdraget.

FOTO: DAG ENDRE OPEDAL / KRAFTMUSEET

Astri Thunold
Journalist

Veronica Westhrin
Journalist

Hannah Amanda Hansen
Datajournalist

Vi rapporterer fra Kragerø

Publisert 11. apr. kl. 23:04
Oppdatert 12. apr. kl. 11:10

2023

Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi

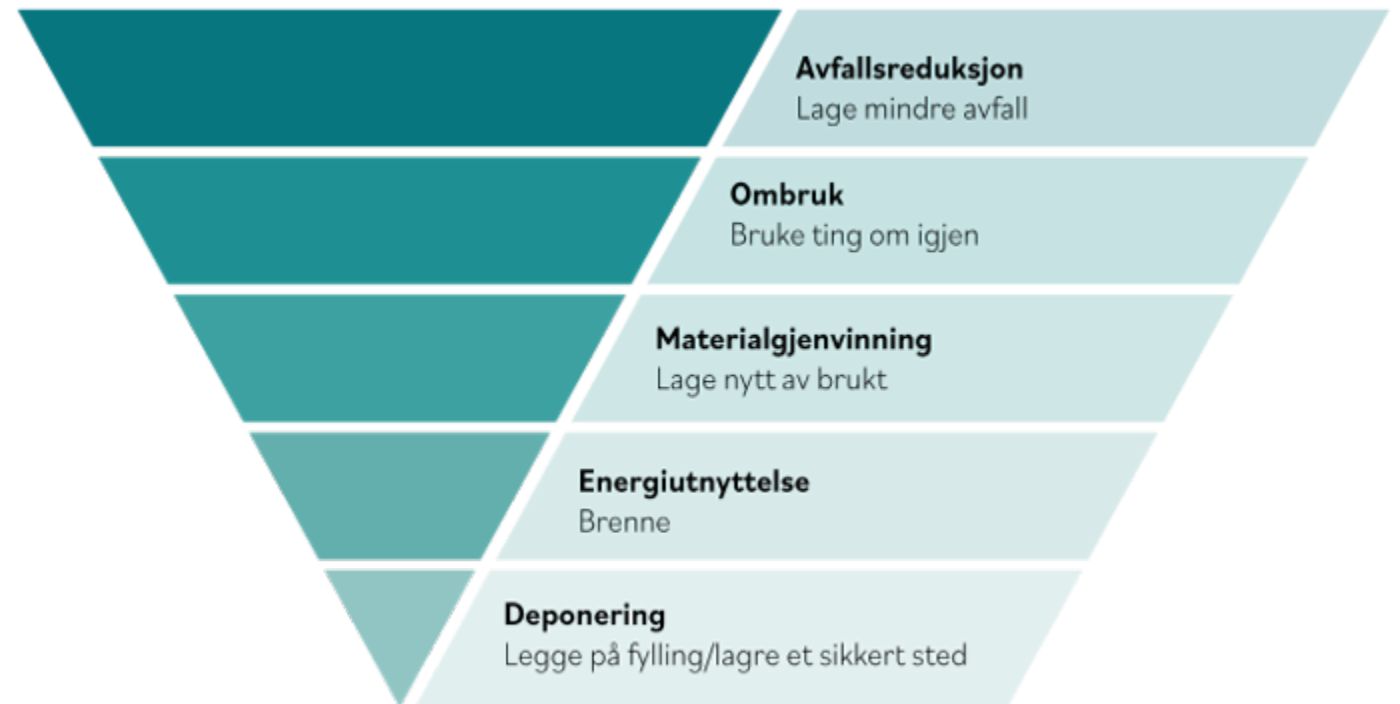
EUs taksonomi/CSRD

- Klassifiseringssystem som sier noe om hvor bærekraftig bedriften din er
 - Virksomheten må ha betydelig bidrag til ett av seks [miljømål](#) + unngå å gjøre vesentlig skade + vise sosialt ansvar.
- Målet er å øke private investeringer i økonomiske aktiviteter som bidrar til det grønne skiftet
- European Sustainability Reporting Directive (ESRD)
- Innført i norsk lov, krav til rapportering
 - 1.1.24 Store børsnoterte foretak og banker, finansinstitusjoner, forsikring (500 ansatte, 550 MNOK)
 - 1.1.25 (250-500 ansatte, 550 MNOK)
 - 1.1.26 Små børsnoterte SMBer (10-250 ansatte, 10 MNOK)

Offentlige anskaffelser - miljøkrav

- 1.1.24 – skjerpede krav
- Vektlegge klima- og miljøhensyn 30 %
- Følge prioriteringene i avfallshierarkiet
- DFØ veiledere:
 - Grønne anskaffelser
 - Sirkulære anskaffelser

Økodesign forordningen

- Ny norm – bærekraftige produkter
 - Digitale produktpass – sikre sporbarhet med relevant økodesigninformasjon gjennom produktets livsløp
 - Egne produktkrav for den enkelte produktgruppe
 - Holdbarhet, pålitelighet,
 - Mulighet for ombruk, oppgradering, reparasjon, vedlikehold og oppussing
 - Innhold av stoffer som gir grunn til bekymring
 - Energi-forbruk og effektivitet
 - Ressursforbruk og effektivitet
 - Innhold av materialgjenvunnet råvare
 - Mulighet for ombygging og materialgjenvinning
 - Mulighet for utnyttelse av materialene
 - Karbon- og miljøfotavtrykk
 - Forventet avfallsmengde
 - Eksempler på prioriterte produktgrupper
 - Tekstiler, møbler, madrasser, dekk, rengjøringsmidler, maling, jern, stål, aluminium
 - Innført økodesignkrav til mobiltelefoner og nettbrett
 - Krav til reservedeler, tilgang til informasjon om reparasjon, vedlikehold og pris på reservedeler, andel av produkt som er mulig å materialgjenvinne/ombruke

Insentiver

Horizon Europe

- EUs forsknings- og innovasjonsprogram
- Budsjett 94,1 milliarder Euro
- 33 % til grønn omstilling og bærekraftig verdiskaping

Nasjonale virkemidler

- Grønt industriløft 2.0
 - Tilskudd (IN, NFR, Enova, SIVA, fylkeskommuner)
 - Lån og finansiering
- Banker - grønne lån

Grønt konkurransefortrinn

Samarbeid er en nøkkelfaktor for omstilling til en sirkulær økonomi:

- Verdikjeden - nye forretningsmodeller
- Konkurrenter - rammevilkår og markedsutvikling
- Samspill myndigheter, næringsliv, forskning, innovasjon og kapital

Fra miljøutfordring til ressurs

Fra båt til benk

Spørsmål?

tina.wagones@ncce.no

ncce.no

Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi